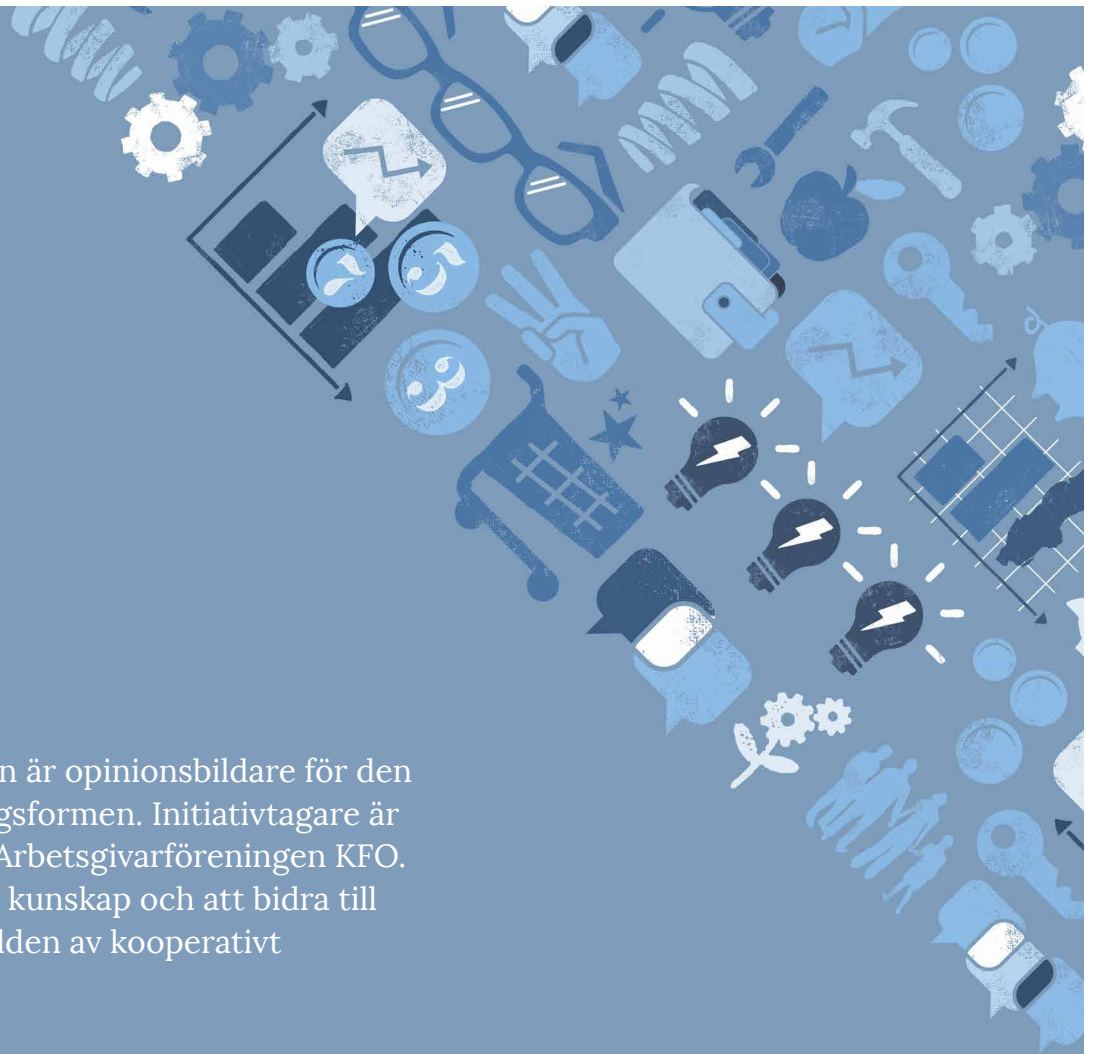

DET KOOPERATIVA SVERIGE - DE STÖRSTA FÖRETAGEN 2018

Svensk Kooperation är opinionsbildare för den kooperativa företagsformen. Initiativtagare är LRF, KF, HSB, och Arbetsgivarföreningen KFO. Syftet är att sprida kunskap och att bidra till att modernisera bilden av kooperativt företagande.

Svensk Kooperation är partipolitiskt obundet. Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att öka kunskapen om Kooperation, sprida idéer och visioner, driva opinionsbildning och företräda medlemmarna i frågor som rör de kooperativa företagens villkor.

DET KOOPERATIVA SVERIGE – DE STÖRSTA FÖRETAGEN 2018

Författare: Curt-Olof Mann

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	6
- Några anmärkningar om urvalet	7
DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN - EN ÖVERSIKT	9
- Familjerna	13
VAD GÖR DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN?	14
- Några exempel	17
FÖRETAGEN OCH MEDLEMMARNA	20
- Verksamhet och typ av medlem	24
DE ÖMSESIDIGA BOLAGEN	27
DET KOOPERATIVA SVERIGE ÄR ÄNNU STÖRRE	28
- Mer verksamhet och större värden	31
STATISTIK	32

SAMMANFATTNING

För femte året i rad har Svensk Kooperation sammanställt fakta om de 100 största ekonomiska föreningarna och de största ömsesidiga bolagen i Sverige. Den här gången utifrån företagens årsredovisningar för 2018.

De 100 största ekonomiska föreningarna hade förra året en sammanlagd omsättning på 287 miljarder kronor och de nio rikstäckande ömsesidiga bolagen hade under samma period sammanlagda inbetalda premier på 179 miljarder kronor. Tillsammans har företagen en omsättning på 466 miljarder kronor och upp emot 100 000 personer anställda.

Omsättningen hos de 100 största ekonomiska föreningarna har sedan 2016 ökat med drygt 30 miljarder kronor. Även de största ömsesidiga bolagens omsättning har ökat drygt 30 miljarder kronor.

I rapporten har uppgifter hämtats från offentliga register och databaser, årsredovisningar och företags hemsidor och sedan sammanställts och analyserats. På **www.svenskkooperation.se** finns en beskrivning av varje företag samt de uppgifter som samlats in. Där finns också stora möjligheter att sortera, filtrera och jämföra företagen i rapporten utifrån olika parametrar.

Listan representerar en stor spännvidd. Det största företaget – Arla, det enda som inte är en helt svensk ekonomisk förening – hade en omsättning på drygt 100 miljarder kronor, medan det minsta, Skånesemin, omsatte 38 miljoner. Sju av företagen hade 1000 anställda eller fler, medan fyra stycken helt saknade anställda. I Sverige finns fem stora kooperativa ”familjer” som 2018 tillsammans omfattade 90 ekonomiska föreningar. Vi har valt att i rapporten summera varje familj till ett samlat företag.

De 100 ekonomiska föreningarna i rapporten representerar 19 olika verksamhetsfält, där några av de vanligaste är jordbruk och livsmedel, energi, bygg och anläggning, personlig assistans, transporter samt utbildning.

Rapporten inkluderar även ömsesidiga bolag, en juridisk form som i Sverige förekommer endast inom livförsäkrings- och sakförsäkringsverksamhet. Några av Sveriges största försäkringsbolag är ömsesidiga, och i denna rapport ingår de nio största.

De 100 största ekonomiska föreningarna som finns med i denna rapport utgör runt två procent av samtliga ekonomiska föreningar. Till det kooperativa Sverige hör också 20 000 företag i form av bostadsrättsföreningar och verksamhet med starka kooperativa inslag i andra juridiska former. Dessutom finns det stora verksamheter och tillgångar hos hushåll och företag som möjliggörs och har skapats och växt tack vare medlemskap i ekonomiska föreningar. Det kooperativa Sverige är alltså ännu större än det som täcks in i undersökningen.

INLEDNING

Svensk Kooperation vill öka kunskapen om kooperativt företagande och kooperativa företag i Sverige. Det gör vi bland annat genom denna rapport, som är den enda sammanställningen som finns om de stora kooperativa företagen i Sverige. För femte året i rad har nu landets största kooperativa och ömsesidiga företag kartlagts. Uppgifter som tidigare inte finns samlade och sammanställda har hämtats från offentliga register och databaser, årsredovisningar och företagshemsidor.

För ett framtida Sverige med mer Kooperation behövs sådant som inspiration, medvetenhet, stöd och övertygelse. Sådant kan växa ur kunskap om den Kooperation som faktiskt finns och vad den betyder för samhället. Kunskap som behöver finnas hos alla i Sverige som har möjlighet att bidra till utvecklingen. Den här utforskande kartläggningen

är ett sätt att öka kunskapen och väcka intresse för att lära sig än mer om kooperativa företag.

De 100 kooperativa företagen på listan är de med den högsta omsättningen under 2018. Dessa har kartlagts med hjälp av företagsregistret hos SCB samt årsredovisningar och andra uppgifter från Bolagsverket och från företagen. Även de ömsesidiga försäkringsbolagen finns med i denna undersökning, vilket har resulterat i en lista med nio stycken rikstäckande företag.

Samtliga ingående företag finns listade i slutet av rapporten.

Rapporten ger en både fördjupad och breddad bild av det kooperativa Sverige, vilket dock inte betyder att den är komplett. Det resonerar vi kring i det sista avsnittet.

¹En ekonomisk förening är inte skyldig att lämna årsredovisning till Bolagsverket om den har en nettoomsättning som är högst 80 miljoner kronor, en balansslutning som är högst 40 miljoner kronor och har högst 50 anställda i medeltal. Om den två i rad överskrider två av dessa värden ska den lämna årsredovisning.

²Fem av dessa 100 företag är kooperativa familjer – KF-Konsum, HSB, Lantmännen, OK och Fonus – som var och en består av minst två ekonomiska föreningar, sammanlagt 90 stycken.

Några anmärkningar om urvalet

De företag vi har kartlagt är i första hand ekonomiska föreningar. Enligt lag har den juridiska formen ekonomisk förening starka kooperativa drag³. Bland annat det så kallade kooperativitetskravet som säger att medlemmarna ska delta i verksamheten. En ekonomisk förening kan inte som ett aktiebolag vila på externa ägare som bara har ett kapitalintresse i företaget. Antalet medlemmar måste vara minst tre och det ska vara öppet för vem som helst att bli medlem om verksamheten tillåter. En grundregel är att varje medlem har en röst vid föreningsstämman, oavsett hur stort insatskapital hon eller han har. Undersökningar visar att ekonomiska föreningar fungerar kooperativt även i praktiken⁴. För denna rapport har vi även kartlagt de ömsesidiga bolagen, en annan juridisk form med kooperativa drag.

Genom att begränsa oss till ekonomiska föreningar och ömsesidiga bolag underlättas definition, avgränsning och insamling av uppgifter till kartläggningen. Men för att få en mer heltäckande bild av det kooperativa företagandet i Sverige skulle även andra former behöva kartläggas. Förutom bostadsrättsföreningarna även aktiebolag och ideella föreningar, där det också förekommer

organisationer med starka kooperativa drag. Dessa är dock betydligt svårare att identifiera än de ekonomiska föreningarna. I det sista avsnittet går vi något närmare in på detta. I kartläggningen har verksamhet i aktiebolagsform inkluderats när den ingår i en koncern med en ekonomisk förening som moderföretag.

De flesta svenskers bild av det kooperativa företagandet i landet domineras antagligen av fem "familjer", nämligen Lantmännen och lantmannaföreningarna; OK-föreningarna; KF-Coop och konsumentföreningarna; Fonus och Begravningsföreningen Fonus Öst samt HSB Riksförbund och de regionala HSB-föreningarna. Utöver dessa finns ytterligare några relativt välbekanta stora företag, kanske främst Riksbyggen, Södra Skogsägarna och Arla. I en kartläggning av de största kooperativa företagen i Sverige är alla dessa självskrivna. Vi har valt att räkna var och en av de fem "familjerna" som ett företag. Det gör att listan i denna version omfattar totalt 185 ekonomiska föreningar, varav familjerna står för 90⁵. Övriga 95 företag av de 100 består vart och ett av en ekonomisk förening.

³Den vanligaste kooperativa formen i Sverige är bostadsrättsföreningen som är en variant på ekonomisk förening. Enligt SCB:s företagsregister var det i november 2018 drygt 8 000 ekonomiska föreningar och drygt 20 000 bostadsrättsföreningar som var aktiva företag. Sveriges största bostadsrättsförening, Brf Masthugget i Göteborg, omsatte 2018 80 miljoner kronor och hade 15 anställda. Vi har valt att lämna bostadsrättsföreningar utanför kartläggningen. Däremot är Sveriges stora bostadsrättsorganisationer med.

⁴Se bearbetningar av enkätresultat från Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet, i Curt-Olof Mann, Företag med fokus på hur och varför – om kooperativt företagande i praktiken, Coompanion 2014.

⁵Med bortfall av uppgifter för några av dessa. Det kan påpekas att det i de fem "familjerna" finns enskilda ekonomiska föreningar som omsättningsmässigt inte på egen hand skulle kvala in på listan, men som nu ingår i summeringen.

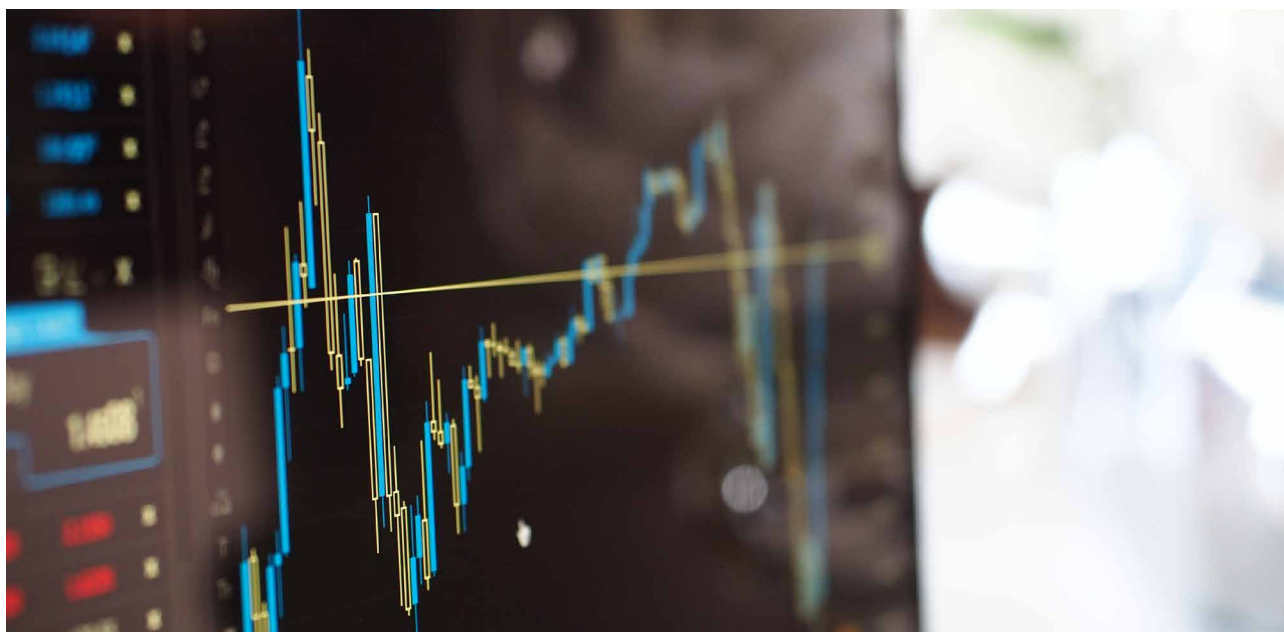
Folkets Hus och folkhögskolorna är två andra slags "familjer" där företag förenas av idéer, värdegrund, profil och liknande. Bland folkhögskolorna återfinns många ekonomiska föreningar och bland landets Folkets Hus är formen helt dominerande. Dock är inte dessa båda familjer affärsmässigt sammanhållna på sätt som motsvarar de fem stora kooperativa familjerna. Samma sak gäller Maskinringarna som för närvarande är knappt 20 till antalet sammanslutna i den gemensamma organisationen Sveriges Maskinringar.

Därför hanterar vi alla de ingående ekonomiska föreningarna var och en för sig.

Den aktuella kartläggningen inleddes med att ett första urval gjordes bland samtliga ekonomiska föreningar i SCB:s företagsregister hösten 2019. Detta omfattade 407 ekonomiska föreningar som enligt de registrerade uppgifterna hade minst 20

anställda eller minst 20 miljoner kronor i omsättning. Därefter söktes årsredovisningar för verksamhetsåret först hos Bolagsverket¹, därefter på företagets hemsida och i sista hand genom en direkt förfrågan hos företaget. Om vi inte kunde få tag på årsredovisningen föll företaget bort från kartläggningen. De aktuella uppgifterna hämtades sedan från de 100 företag som visade sig ha den högsta omsättningen.

Nummer 100 på 2018 års lista över de största kooperativa företagen har 38 miljoner kronor i omsättning. Samtidigt finns åtminstone ett 40-tal ekonomiska föreningar som inte är med på listan men som med en viss sannolikhet har större omsättning än så. Dock saknar vi årsredovisningar från dessa⁶. Vår förhoppning är att vi vid kommande uppdateringar ska få tillgång till uppgifter från fler företag.

⁶Av de 83 ekonomiska föreningar (utöver familjerna) som enligt SCB:s företagsregister i september 2019 hade en omsättning på minst 50 miljoner kronor, saknar vi årsredovisning från 12 stycken. Vidare fanns också 44 ekonomiska föreningar som enligt uppgifterna i registret hade 50 eller fler

anställda och samtidigt momsfri verksamhet vars omsättning inte registreras i SCB:s företagsregister. Årsredovisningen från 17 av dessa ger dem en plats på 100-listan. Samtidigt saknar vi årsredovisning från 23 stycken.

DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN - EN ÖVERSIKT

De 100 företag som vi har identifierat som de omsättningsmässigt största kooperativa företagen i Sverige 2018 hade tillsammans en omsättning på 287 miljarder kronor. Till den summan kan läggas de största ömsesidiga företagens sammanlagda omsättning (premieintäkt och premieinkomst) på 1 miljarder kronor. Tillsammans hade alltså de aktuella ekonomiska föreningarna och de ömsesidiga företagen 466 miljarder kronor i omsättning.

I totalsummorna döljer sig en betydande spännvidd mellan företagen. Det största, Arla, omsatte 112 miljarder kronor 2018⁷. Av de helsvenska företagen är Lantmännen med de 21 medlemsföreningarna det största, med en omsättning som är långt under hälften av Arlas. Som ytterligare en jämförelse kan

nämnas att sista företaget på listan (Skånesemin) omsatte 38 miljoner kronor, eller knappt 0,3 promille av Arlas omsättning.

Anställda

Ett annat mått på företagets storlek är antalet anställda. I tabellen nedan ges en bild över hur företagen fördelar sig gällande antalet anställda.

Sju av företagen hade 1000 anställda eller fler, räknat i helårstjänster. Den stora majoriteten hade alltså färre än 1 000 anställda. En knapp tredjedel hade färre än 20 anställda, varav fyra stycken helt saknade anställda. Som en referens kan nämnas att enligt SCB:s företagsregister har 0,4 promille av alla svenska företag 1 000 anställda eller fler. 98 procent har färre än 20 anställda och 72 procent

Antal anställda (medeltal helårstjänster 2018)	Antal företag
10 000 och fler	2
2 000 - 9 999	4
1 000 - 1 999	1
100 - 999	22
20 - 99	42
1 - 19	25
0	4
Samtliga	100

➔ Du hittar också alla uppgifter på svenskkooperation.se

⁷Arla är det enda undantaget från regeln att listan omfattar svenska ekonomiska föreningar. Arla är numera formellt ett danskt företag, med medlemmar i sju länder 2018. Sverige är det enskilda land som har flest medlemmar i Arla, en fjärdedel av samtliga.

har inga anställda alls. Antalet helårstjänster var 60 000 hos de 100 största ekonomiska föreningarna och 14 000 hos de ömsesidiga företagen. Antalet medarbetare under året var i vissa företag betydligt större än medeltalet helårstjänster, på grund av att de haft många deltids- och korttidsanställda. Totalt har de kooperativa och ömsesidiga företagen uppskattningsvis närmare 100 000 anställda. För att få fram en ännu mer exakt siffra på antalet anställda personer krävs en särskild kartläggning. 401 personer av de anställda hade olika ledande befattningar. 38 procent av dessa var kvinnor.

Medlemmar

Räknat i antal medlemmar står familjen KF-Coop och konsumentföreningarna i särklass med 3,5 miljoner medlemmar. Därefter följer OK-föreningarna med en miljon medlemmar samt HSB-familjen med 650 000. Södra Skogsägarna följer på fjärde plats med 50 000 medlemmar. Det är konsumentkooperativ av olika slag men även en

del producentkooperativ som har flest medlemmar. Det minsta antalet, återfinns hos Göteborgs Fiskauktionsförening med tre organisationer i fiskerinäringen. Medlemmarna representerades av 752 styrelseledamöter varav 29 procent var kvinnor.

Startår

Inte oväntat har många av dessa stora ekonomiska föreningar varit verksamma i många decennier. I tabellen nedan framgår att 24 stycken har ett registreringsdatum hos Bolagsverket före 1930. Men det är ingen tydlig övervikt för äldre företag, antalet är ganska jämnt fördelat över åren. Undantagen som inte framgår tydligt av tabellen är två enskilda decennier. Dels 1920-talet då 14 av de ekonomiska föreningarna registrerades, dels 1990-talet med 23 registreringar. Det senare beror delvis på att registreringsåret i vissa fall står för en ombildning av något slag där företag som funnits långt tidigare organiserar sig i en ny form. Det senaste registreringsåret bland de 100 företagen är 2010⁸.

Registreringsår, Bolagsverket	Antal företag
före 1910	6
1910 - 1929	18
1930 - 1949	15
1950 - 1969	17
1970 - 1989	14
1990 - 2009	29
2010	1
Samtliga	100

⁸ I de kooperativa familjerna gäller registreringsåret den gemensamma ekonomiska föreningen eller, där en sådan saknas, den som har det tidigaste registreringsdatumet.

Geografisk fördelning

De 100 företagen är väl spridda över landet, vilket syns nedan. Fördelningen mellan länen följer ganska väl befolkningsfördelningen. Mönstret är tydligt trots att antalet företag är litet. De båda länen med den minsta befolkningen, Gotland och Jämtland, samt Gävleborg finns dock inte repre-

senterade listan. Familjerna och en del andra har verksamhet i alla eller flera län. Tre fjärdedelar, 17 stycken, av de 22 företagen i Stockholms län är rikstäckande. Detsamma gäller 4 av 10 i Uppsala län. Samtidigt har Göteborgs och Skåne län vardera endast ett rikstäckande företag på listan.

Företagets huvudarbetsställe, län	Antal företag
Stockholms län	22
Uppsala län	10
Södermanlands län	2
Östergötlands län	1
Jönköpings län	1
Kronobergs län	1
Kalmar län	2
Blekinge län	1
Skåne län	16
Hallands län	6
Västra Götalands län	20
Värmlands län	1
Örebro län	1
Västmanlands län	2
Dalarnas län	4
Västernorrlands län	6
Västerbottens län	4
Norrbottens län	1
(Danmark)	(1)
Samtliga	100

Familjerna

De fem "familjerna" hör till de allra största kooperativa företagen. Vi har valt att redovisa dem som sammanhållna företag vilket de i många avseenden är. Alternativet skulle vara att behandla var och en av de 90 ingående ekonomiska föreningarna som ett enskilt företag. Men då skulle mångfalden på listan över de 100 största minska avsevärt. Uppskattningsvis skulle mellan hälften och två tredjedelar då höra till någon av familjerna.

Samtidigt är skillnaderna inom familjerna stora. Tabellen nedan visar hur stor del av varje familjs samlade omsättning som den största ekonomiska föreningen står för.

I fyra av de fem familjerna är en enskild ekonomisk förening helt dominerande. De flesta övriga bidrar endast marginellt till den samlade omsättningen.

Familj	Antal ek. för.	Den största ekonomiska föreningen	
		Nettoomsättning 2018 (tkr)	Av familjen, %
KF-Coop och konsumentföreningarna	31	33 223 000 ¹⁰	81
HSB Riksförbund och de regionala HSB-föreningarna	28	836 632 ¹¹	10
Lantmännen Ek. För. och lantmannaföreningarna	22	43 962 000 ¹²	>95 ¹³
OK-föreningarna	7	8 449 049 ¹⁴	70
Fonus Ek. För. och Begravningsföreningen Fonus Öst Ek. För.	2	1 009 807 ¹⁵	94

¹⁰ KF Ek. För.

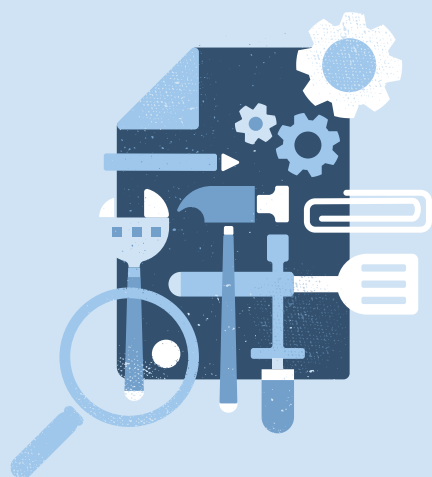
¹¹ HSB Stockholm Ek. För.

¹² Lantmännen Ek. För.

¹³ Exakt uppgift saknas. De 21 lantmannaföreningarnas samlade omsättning motsvarar enstaka procent.

¹⁴ OK Ek. För.

¹⁵ Fonus Ek. För.

VAD GÖR DE STÖRSTA KOOOPERATIVA FÖRETAGEN?

De fem "familjerna" och de andra mest kända kooperativa företag som nämndes i inledningen representerar ett fåtal branscher. För den som förknippar den kooperativa företagsformen enbart med dessa är bilden att formen har ett ganska smalt tillämpningsområde. Dit hör kanske också barnomsorg, tack vare de många exempel som finns.

Denna rapport visar dock tydligt att de 100 största ekonomiska föreningarna finns i många olika branscher och har många slags verksamheter¹⁶.

Nedan är de aktuella branscherna ordnade efter antalet företag. Intrycket är att företagen är verk samma inom många centrala och grundläggande delar av livet och samhället. Samtidigt finns nästan två tredjedelar inom de fem vanligaste branscherna.

¹⁶Alla svenska företag och arbetsställen ska ha minst en SNI-kod (Svensk Näringsgrensindelning) som beskriver den typ av verksamhet som bedrivs. SNI-koden sätts i samband med att företaget registreras, i samråd med Skatteverket. Principen är att den faktiska verksamheten i den aktuella juridiska personen ska styra branschklassningen. Det är troligen inte en tillfällighet att många av de ekonomiska föreningarna har en SNI-kod som inte verkar vara rättvisande. Till exempel har KRAV placerats i branschen "verksamhet som utövas av huvudkontor", STIM i "ljudinspelning och fonogramutgivning", Värmlandsschakt i "övrig verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och

teknik" och Svensk Camping i "intressebevakning inom branschorganisation". Vidare är olika ekonomiska föreningar med samma typ av verksamhet, bland annat skogsägareföreningar, klassade sinsemellan olika. Särskilt svårklassificerade verkar sådana ekonomiska föreningar vara som har företag som medlemmar och bedriver en verksamhet som ska komplettera och understödja medlemmarnas. I praktiken kanske inte detta är ett så stort problem. Men det går att se som tecken på att många ekonomiska föreningar driver en typ av verksamhet som är ovanlig i det övriga näringslivet.

De 100 största ekonomiska föreningarnas verksamhetsfält 2018	Antal företag
1. Jordbruk och livsmedelstillverkning – stödtjänster, förädling och partihandel	19
2. Energi – produktion och distribution	15
3. Vård, omsorg, boende och behandling	10
4. Bygg och anläggning – schakt o.d.	9
5. Transporter – gods och person	9
6. Samlingslokaler – kultur, kurs och konferens	7
7. Skogsbruk, virke och byggmaterial – produktion och handel	7
8. Utbildning – folkhögskola, grundskola och förskola	7
9. Bostäder	4
10. Upphovsrätt	3
11. Detaljhandel – livsmedel och drivmedel	2
12. Bank	1
13. Begravning	1
14. Besöksnäring, turism	1
15. Certifiering	1
16. Kultur och konstnärligt skapande	1
17. Reklam	1
18. Tolkning och översättning	1
19. Återvinning	1

Inom de flesta områdena har ekonomiska föreningar varit verksamma under många decennier. Men även inom sådana områden förekommer företag som är av senare datum och representerar nyare företeelser. Exempel är Sju Gårdar – en producentförening med ekologisk mjölk och klimatcertifierade gårdar, Solivind El – ett brukarkooperativ för vindkraft (se vidare nedan) – ,

Maskinringarna – som förmedlar lantbrukares tjänster med jordbruksredskap utanför den egna gården – samt grundskolor och förskolor tillsammans med folkhögskolorna inom Utbildning. Inom vård, omsorg, boende och behandling har framför allt personlig assistans sedan 1990-talet tillkommit med relativt många företag.

Några exempel

Förutom de stora relativt välkända kooperativa företagen som nämnts ovan finns andra företag på listan som många är bekanta med, men som kanske är mindre kända i sin egenskap av ekonomiska föreningar. Här följer presentationer – hämtade

från årsredovisningar, verksamhetsberättelser och hemsidor – av några företag som alla finns bland de största ekonomiska föreningarna. Tillsammans blir de en provkarta på vad ekonomiska föreningar kan användas till.

Solivind El (Tidigare O2 El)

"Som andelsägare producerar du egen el till självkostnadspris och får låga och stabila elkostnader på tryggt avstånd från elmarknadens priskarusell. Delägarskapet ger medlemskap i Solivind El Ekonomisk Förening (f d O2 El Ekonomisk Förening¹⁷) – Sveriges största vindkraftskooperativ – med över 4 000 andelsägare som tillsammans äger 10 högeffektiva vindkraftverk."¹⁸

STIM

"Stim, Svenska tonsättares internationella musikbyrå, är en upphovsrättsorganisation för musikskapare och musikförlag. ... Stim är en ekonomisk förening utan vinstintresse och med cirka 90 000 anslutna låtskrivare, kompositörer, textförfattare och musikförläggare (cirka 3000) världen över. ... Våra medlemmar har gett oss uppdraget att bevaka deras ekonomiska rättigheter och se till att de får betalt när deras musik spelas. ... Föreningsdemokratien är viktig för Stim. För att få rösträtt i den ekonomiska föreningen måste du enligt Stims stadgar vara medlem."¹⁹

Taxi Stockholm

"Taxi Stockholm 15 00 00 AB (Taxi Stockholm) ägs av Taxi Trafikförening u.p.a där 922 åkare är medlemmar. Vissa är enmansföretag och andra har anställda förare. ... Det är på föreningens stämma som styrelsen väljs. Serviceorganisationen arbetar på styrelsens uppdrag och tillhandahåller en beställningscentral och andra administrativa funktioner."²⁰

¹⁷ Fr.o.m. april 2017.

¹⁸ "Bli delägare i ett vindkraftverk" på www.utellus.se.

¹⁹ www.stim.se, dec 2019.

²⁰ Hållbarhetsredovisning 2018

Göteborgs Fiskauktion

*"1970 beslutade Hamnstyrelsen att överlämna Fiskauktionen till näringen och då bildades Göteborgs Fiskauktionsförening. Föreningen skulle ägas av fisket, grossisterna, detaljisterna och konservindustrin."*²²

Falköpings Mejeri

*"Falköpings Mejeri ägs av 156 mjölkbönder på och omkring Falbygden. Ett 25-tal är anslutna till föreningen KRAV®. ... I koncernen ingår de helägda dotterbolagen Grådö Mejeri AB, Västgöta Mjölkförädling och Västgöta Lagerterminal AB. ... Falköpings Mejeri ska skapa förutsättningar för ägarna att bygga en långsiktig mjölkproduktion. Målet är att skapa bästa möjliga avräkningspris för mjölkproducenten."*²³

Landshypotek Bank

*"Som medlemsägda är Landshypotek Bank redan med organisationsformen nära kunderna. ... Medlemsnyttan, bland annat med utdelning av överskottet i banken och goda villkor, är central i bankens verksamhet. ... Som ägare av banken bestämmer medlemmarna bland annat om ändamål och inriktning för banken, liksom om den årliga utdelningen."*²⁴

SCR Svensk Camping

*"SCR Svensk Camping är en bransch- och medlemsorganisation för Sveriges camping- och stugföretagare. Vi stödjer våra medlemmars verksamhet genom affärs- och verksamhetsutveckling, nationell och internationell marknadsföring samt strategiskt arbete avseende branschens marknadsvillkor. Våra medlemmar finns över hela Sverige. Här finns allt från små familjeföretag, till stora campingresorts och olika kedjor."*²⁵

AkkaFRAKT i Skåne

*"Välkommen till transportkoncernen där ägarna sitter bakom ratten. AkkaFRAKT ägs av egna företagare med ett engagemang utöver det vanliga. Därför kan du alltid lita på att vårt ord håller hela vägen."*²⁶

²² "Om fiskauktionen" på www.gfa.se

²³ "Om Falköpings Mejeri" på www.falkopingsmejeri.se

²⁴ "Landshypotek Ekonomisk Förening" på www.landshypotek.se

²⁵ Årsredovisning 2014

²⁶ www.akkafrakt.se dec 2019

KRAV

*"Bland medlemmarna finns Arla, Scan och ICA, men också intresseföreningar som Naturskyddsföreningen och Ekologiska Lantbrukarna. ... Samtliga företag som använder KRAV-märket betalar en licensavgift till KRAV. Pengarna används för att marknadsföra KRAV-märket och informera om vad det står för. Eventuell vinst betalas inte ut till medlemmarna utan används i verksamheten."*²⁷

²⁷ "Organisationen KRAV" på www.krav.se dec 2019

FÖRETAGEN OCH MEDLEMMARNA

Samtidigt som de 100 företagen har samma juridiska form är det också en del som skiljer dem åt. Till det mest grundläggande i ett kooperativt perspektiv hör skillnader vad gäller typer av medlemmar och medlemmarnas roll. Sådana gör att företagen har olika förutsättningar och till stor del inte är jämförbara.

Medlemmarna i en ekonomisk förening kan vara privatpersoner, enskilda näringsidkare, företag eller andra typer av organisationer. I de flesta fall är det en av dessa kategorier som är och kan bli medlemmar i en specifik ekonomisk förening. Men i vissa finns flera slags medlemmar som har ett gemensamt behov eller intresse. Det förekommer också att olika typer av medlemmar har olika behov och intressen i olika delar av verksamheten²⁸.

En privatperson kan vara medlem som kund eller som anställd i föreningens verksamhet. Företag inklusive enskilda näringsidkare och organisationer kan som medlemmar sälja eller köpa varor eller tjänster i den ekonomiska föreningen. Organisationer kan vara medlemmar för att tillgodose sina medlemmars intressen som konsumenter eller som producenter, till exempel i de regionala och/eller nationella ekonomiska föreningarna inom de fem "familjerna". Det förekommer också organisationer som är medlemmar utifrån andra intressen.

Medlemmarnas behov tillgodoses med hjälp av varor eller tjänster. När det gäller varor som medlemmarna behöver kan den ekonomiska föreningen köpa in eller själv producera dessa. Om den driver detaljhandelstjänster ger den genom sina tjänster tillgång till de varor som är medlemmarnas egentliga behov. Inom vård, skola och omsorg är däremot tillgången till tjänster det primära. I tabellen nedan syns hur de 100 största ekonomiska föreningarna fördelar sig utifrån vilka typer av medlemmar de har. Kategorierna konsumenter, medarbetare och producenter anger vilken roll på den aktuella marknaden som ligger till grund för medlemmarnas intresse i den ekonomiska föreningen.

Typ av medlemmar	Antal företag
Konsumenter	39
Konsumenter och andra intressenter	1
Medarbetare	2
Medarbetare och konsumenter	1
Producenter	54
Producenter och konsumenter	1
Uppgift saknas	2

Fotnot: Kategorierna konsumenter, medarbetare och producenter anger vilken roll på den aktuella marknaden som ligger till grund för medlemmarnas intresse i den ekonomiska föreningen

²⁸ Det gäller till exempel i de två bostadsrättsorganisationerna HSB, där dels fysiska medlemmar, dels bostadsrättsföreningar är medlemmar och Riksbyggen, där organisationer med olika intressen är medlemmar.

39 ekonomiska föreningar har privatpersoner, företag eller organisationer som medlemmar utifrån ett konsumentintresse. Här ingår 10 stycken där medlemmarna är brukare av vård, skola eller omsorg. Bland dessa konsumentbaserade företag finns den absoluta merparten av det totala antalet medlemmar, ungefär 5 miljoner. Antalet personer, företag och organisationer är dock lägre eftersom många är medlemmar i flera ekonomiska föreningar. Det är vanligt att de ekonomiska föreningarna som är energiföretag har både hushåll och företag som medlemmar i deras egenskap av elkonsumenter med en kundroll i den ekonomiska föreningen. I totalt 11 av de ekonomiska föreningarna är organisationer, bland annat bostadsrättsföreningar, medlemmar som företrädare för ett konsumentintresse.

Den ekonomiska föreningen kan också förädla, marknadsföra och sälja varor eller tjänster som medlemsföretag levererar. Eller tillhandhålla varor

eller tjänster som medlemmarna behöver för sin produktion. 54 av de 100 företagen är till för att på det sättet vara till nytta för medlemmarna i deras egenskap av producenter. I ett fall är medlemmarna kommuner och landsting och i ett annat producentorganisationer. Summan av antalet medlemmar i dessa företag är ca 200 000.

Vidare kan enskilda personer genom en ekonomisk förening driva ett företag som ger dem anställning. På listan finns 2 sådana företag som alltså drivs utifrån ett medarbetarintresse. Dessa har tillsammans ca 100 medlemmar.

Tre av företagen har medlemmar som representerar fler än ett intresse utifrån uppdelningen i konsumenter, producenter och medarbetare.

Dessutom finns tre företag med producenter som medlemmar, där vissa är köpare och andra säljare på en gemensam marknad.

De olika typerna av medlemmar och deras olika roller är en viktig förklaring till att medlemsantalet skiljer stort mellan företagen. Det är en av flera anledningar till att det är vanskligt att summera uppgifter om antal medlemmar. Exempelvis har HSB och Riksbyggen många likheter, men antalet medlemmar går inte att jämföra eftersom det i ena fallet gäller fysiska personer och i det andra organisationer. Tidigare nämndes också att en och samma person, företag eller organisation kan vara medlem i flera ekonomiska föreningar.

Den verksamhet som bedrivs och medlemmarnas roll i den avgör hur många medlemmar man kan

och bör ha. Medlemmarnas ekonomiska engagemang och deltagande i verksamheten varierar stort mellan olika ekonomiska föreningar, mätt i exempelvis omsättning per medlem. Utöver typ av medlemmar och deras roll har bransch och icke-medlemmars deltagande i verksamheten stor betydelse. Exempelvis är det skillnad på om medlemmarna är privatpersoner eller företag, varu- eller tjänsteproducerande, i offentlig eller privat sektor. Det som förenar är att man som medlem har rätt att delta i styrningen av företaget och att man bara kan vara medlem om man deltar i verksamheten.

Verksamhet och typ av medlem

Vi har konstaterat att de största ekonomiska föreningarna är verksamma inom bostäder, livsmedelsförsörjning och energiförsörjning såväl som inom utbildning, samlingslokaler och kulturskapande. De är i hög grad inriktade på att tillgodose vardagsbehov i ett modernt samhälle. Konsumenter och brukare – eller i vissa fall organisationer som företräder dem – är medlemmar. Samtidigt finns näringarna jordbruk, skogsbruk, transporter samt bygg och anläggning representerade. Där är det producenter som har organiserat sig i ekonomiska föreningar för att underlätta och stärka sin näringsverksamhet.

Den övergripande bilden är att ekonomiska föreningar som utför konsumenttjänster kopplade till dagliga behov inklusive skola, vård och omsorg, drivs av konsumenter och brukare. Samtidigt är det producerande företag som driver ekonomiska föreningar inom varuproduktion, företagstjänster och sådana konsumenttjänster som det enskilda hushållet använder mer sällan. Tabellen nedan visar hur de 100 företagen fördelar sig på de olika aktuella verksamhetsfälten utifrån typen av medlemmar hos respektive företag. Bilden är att det finns vissa samband. En viss typ av ekonomisk förening (utifrån vilka medlemmar den har) ser ut att i hög grad vara verksam i vissa branscher, medan andra typer huvudsakligen finns i andra branscher.

De 100 största ekonomiska föreningarna 2018 efter verksamhet och typ av medlemmar

Bransch/verksamhetsfält	Typ av medlemmar				
	Producenter	Konsumenter	Konsumenter (organisation)	Medarbetare	Multi
Besöksnäring /turism	1				
Bygg o anläggning	9				
Reklam	1				
Tolkning o översättning	1				
Transporter	9				
Upphovsrätt	3				
Återvinning	1				
Samlingslokaler	3		4		
Skogsbruk	5				2
Bostäder	1	1	1		1
Energi	1	14			
Jordbruk o livsmedel	16	2			1
Bank		1			
Detaljhandel		2			
Kultur och konst		1			
Vård, omsorg o.d.		7		1	1
Utbildning		3	2	1	
Begravning			1		
Certifiering					1

²⁹ Vi saknar uppgift från två ekonomiska föreningar om typ av medlemmar, antalet företag i tabellen är därför 98.

Ett intressant exempel som bryter mönstret att producenter driver livsmedelsförädling och -tillverkning är Östra Bageriföreningen i Halmstad. Företaget drivs av brödkonsumenterna och svarar genom egna butiker mot deras dagliga behov.

Konsumenttjänster som utnyttjas sällan är i många fall organiserade så att organisationer som företräder konsumenterna är medlemmar i den ekonomiska föreningen. Exempel är Folkets Hus och Fonus.

Generellt är det vanligt med såväl brukardrivna (klienterna själva eller deras anhöriga) som medarbetardrivna företag bland de ekonomiska föreningarna inom vård, skola och omsorg. Bland de 100 största ekonomiska föreningarna 2018 finns två medarbetardrivna företag, båda i den sektorn. Det är inte heller ovanligt att både brukare och medarbetare är medlemmar i en och samma ekonomiska förening i tabellen redovisade i

kolumnen Multi. På listan finns ett assistansföretag där detta är fallet. Kolumnen Multi inkluderar också tre ekonomiska föreningar med producenter som medlemmar där vissa medlemmars intresse på marknaden är att sälja medan andra är köpare.

Flertalet företag bland de 100 är konkurrensutsatta i sina respektive branscher, såväl inom offentliga och privata tjänster som inom varuproduktion. Men några har helt unika roller. Formen ekonomisk förening ser ut att ha valts utifrån sin ändamålsenlighet grundade i de behov som verksamheten ska tillgodose. Exempel är STIM, SAMI och Copyswede (ersättning till upphovspersoner och kulturutövare), KRAV (certifiering av livsmedelsproduktion), Biometria (virkesmätning), HBV (inköpscentral för kommunala bostadsbolag), Sinfra (inköpscentral för energi- och VA-företag), Västmanlands Tolkservice (tolkförmedling) och Göteborgs Fiskauktionsförening.

DE ÖMSESIDIGA BOLAGEN

Ömsesidiga bolag är en juridisk form som i Sverige förekommer endast inom försäkringsverksamhet. Både livförsäkring och sakförsäkring kan organiseras i den formen. Några av Sveriges största försäkringsbolag är ömsesidiga.

Alla ömsesidiga bolag är skyldiga att lämna sin årsredovisning till Bolagsverket. Därför är det relativt enkelt att få en överblick över de bolag som finns. Totalt är det ett femtiotal som är aktiva. Av dessa hör drygt 40 stycken till de nio riksomfattande företag och företagsfamiljer som vi kartlagt. Det övriga tiotalet ömsesidiga bolag är lokala och har som mest en omsättning på ca 10 miljoner kronor.

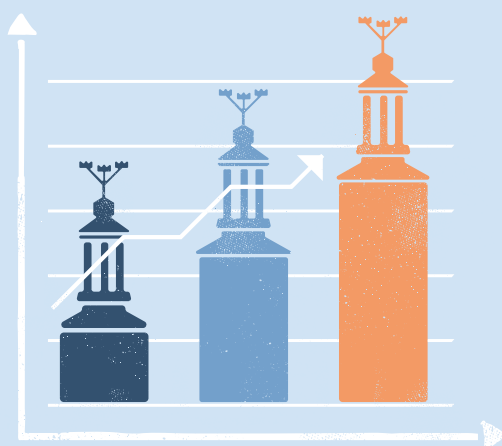
Folksam som är det största företaget består av två ömsesidiga bolag, Folksam Liv och Folksam Sak. I Länsförsäkringsgruppen ingår 23 regionala

ömsesidiga bolag medan Dina Försäkringar består av 10 lokala ömsesidiga bolag. Det är vanligt att de ömsesidiga bolagen enskilt såväl som gemensamt inom en familj driver delar av verksamheten i helägda aktiebolag.

Inom skadeförsäkring är Länsförsäkringar det största av alla svenska försäkringsbolag räknat i premieinkomst³⁷. Folksam och Dina Försäkringar kommer på tredje respektive sjätte plats. Inom livförsäkring hade Alecta, Folksam, Skandia och Alecta de klart största inbetalda premierna av alla försäkringsbolag.

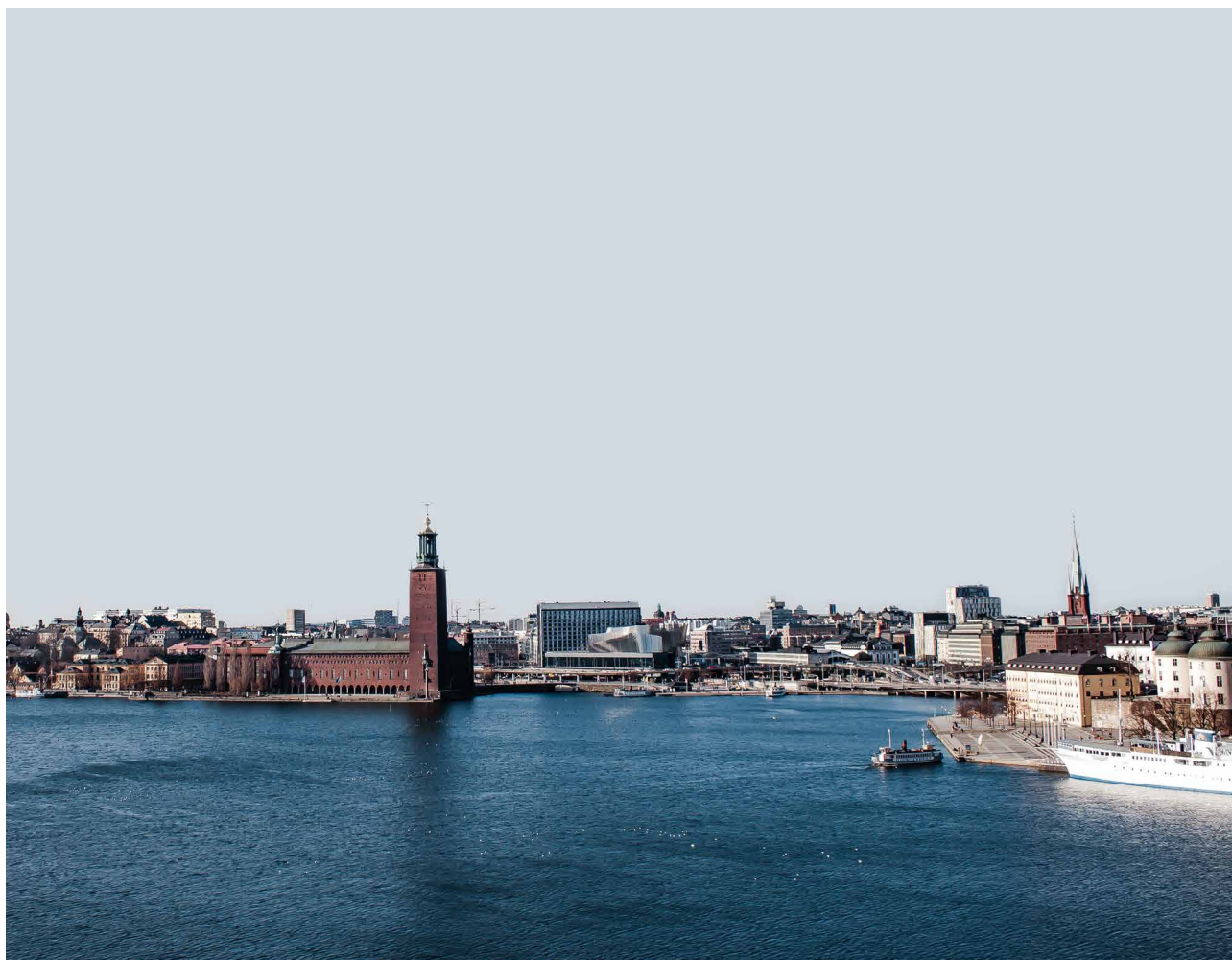
Summan av de nio stora ömsesidiga försäkringsbolagens och familjernas premieintäkt (sakförsäkring) och premieinkomst (livförsäkring) 2018 var 179 miljarder kronor. De hade drygt 14 000 anställda.

³⁷ Svensk Försäkrings marknadsstatistik för kvartal 2 2019.

DET KOOPERATIVA SVERIGE ÄR ÄNNU STÖRRE

En slutsats av denna kartläggning är att om man letar Kooperation i Sverige så hittar man väldigt mycket hos de ekonomiska föreningarna. Det gäller såväl antalet företag som bredden av verksamheter och människor, företag och organisationer som är involverade, vilket visat sig bland de 100 största i denna rapport.

När vi sedan vidgar kartan till samtliga ekonomiska föreningar växer inte bara antalet utan även mångfalden. I november 2018 var drygt 8 000 ekonomiska föreningar registrerade som aktiva företag hos SCB³⁸. Utifrån kartläggningen kan vi dra slutsatsen att runt 98 procent av samtliga ekonomiska föreningar (bostadsrättsföreningarna oräknade) har en lägre omsättning än 38 miljoner kronor.

³⁸ Samtidigt var 20 000 bostadsrättsföreningar registrerade som aktiva företag. Enligt SCB var bostadsrättsföreningarnas sammanlagda intäkter 2013 drygt 45 miljarder kronor. Källa: SCB, Företagsregistret respektive Statistikdatabasen, Resultatredovisning för icke-finansiella bolag, bostadsrättsföreningar, mnkr. År 2013.

Tack vare ett stort antal företag kan också det kooperativa inslaget i en viss bransch vara relativt stort, även om varje enskilt företag är litet. Det främsta exemplet är barnomsorgen där 28 procent av barnen i fristående förskolor år 2017 gick i en föräldra- eller personalkooperativ förskola³⁹. Således en "marknadsandel" i nivå med de stora kooperativa företagen.

Det finns många anledningar att tro att de mindre ekonomiska föreningarna fungerar annorlunda än de större. De har en annan profil i fråga om branscher och medlemskategorier. En stor del av dem har startat från 1980-talet och framåt. De kan också vara kooperativa i andra avseenden. Vi kan inte utesluta att vissa av dem har svagare kooperativa drag än de större i allmänhet har. Samtidigt kan många små ekonomiska föreningar tvärtom vara kooperativa föredömen vad gäller delaktighet och styrning.

De riktigt stora kooperativa företagen har mestadels växt genom samarbete mellan mindre företag. Typen av verksamhet, marknader med mera har gett förutsättningar för detta. Antingen har kooperativa föreningar bildats självständigt och senare valt att ansluta sig till ett samarbete. Eller också har nya kooperativ fötts in i en familj efter att initiativet till nybildning tagits av en nationell eller regional organisation. Skalfördelar ser ut att finnas framför allt för de kooperativa företag som är verksamma inom varuhandel, varuproduktion

samt bostadsbyggande och -förvaltning. När det gäller annan tjänsteproduktion är fördelarna inte lika uppenbara. Här kan argumenten för att värna det småskaliga väga tyngre. Det gäller många av de nyare tjänsteproducerande ekonomiska föreningarna. Även bland de äldre är det många som inte samverkar i fasta former. Samtidigt behöver inte ett samarbete handla om att uppnå direkta skalfördelar. Många små ekonomiska föreningar efterlyser idag samarbete för ömsesidig nytta, kring allt från erfarenhetsutbyte till affärer.

I inledningen motiveras varför kartläggningen har avgränsats till de ekonomiska föreningarna. Med stor sannolikhet hittar vi det mesta av det kooperativa Sverige hos dessa. Men det hindrar inte att det finns andra typer av företag och juridiska former där man kan förvänta sig att finna kooperativa drag. Det handlar om ömsesidiga företag, kundägda företag, personalägda företag, kedjeföretag, samfälligheter, (ideella) föreningar med (delvis) ekonomisk verksamhet och (delvis) ekonomiskt syfte samt flerintressentägda företag med allmännyttigt syfte (bland annat ett antal så kallade gemenskapsföretag efter den brittiska förebilden community business). Något längre bort finns exempelvis sparbanker och verksamhetsdrivande stiftelser. Dessutom finns företag som inte lika lätt låter sig klassificeras. Det är inte osannolikt att ett antal företag i andra juridiska former än ekonomisk förening hör hemma på listan över de största kooperativa företagen.

³⁹ Baserat på statistik över Barn och grupper i förskolan 15 oktober 2017, Sveriges Officiella Statistik, tabell 3, www.skolverket.se.

Mer verksamhet och större värden

En annan sida av frågan om hur stort det kooperativa Sverige egentligen är handlar om hur alla de företag som är medlemmar i ekonomiska föreningar ska betraktas och räknas.

I ekonomiska föreningar där företag är medlemmar finns det en stor sammanlagd ekonomisk verksamhet i medlemsföretagen som inte syns i den ekonomiska föreningens redovisning. Ändå kan den ekonomiska föreningen vara mycket viktig eller helt avgörande för medlemsföretagets verksamhet och intäkter. Vore det en koncern skulle koncernredovisningen ha en mycket större omslutning än vad den ekonomiska föreningen har. Detta illustrerar en avgörande skillnad mellan strukturer som är byggda på samarbete om en gemensam verksamhet och sådana som är grundade på ägande. En del invanda begrepp och synsätt behöver ställas på huvudet, när vi tittar på kooperativa företag, eftersom vi är vana att betrakta företag som ägda uppifrån och ned.

Ett exempel på detta är Taxi Stockholm som i den ekonomiska föreningen 2018 hade en omsättning på 557 miljoner kronor samtidigt som värdet av de transporter som utförts i de anslutna åkerierna uppgick till mer än 2 miljarder kronor.

Ett annat exempel är Värmlandsschakt som har 140 entreprenadföretag och transportföretag som medlemmar. Man marknadsför sig som ett sammanhållet företag, samtidigt som alla medlemmar presenteras på hemsidan. Den ekonomiska föreningen har 16 anställda. På hemsidan anges att Värmlandsschakt har 450 medarbetare, vilket syftar på medlemsföretagen tillsammans.

Medlemmar i ekonomiska föreningar förfogar även över betydande värden kopplat till medlemskapet. Det kan illustreras av det samlade marknadsvärdet på alla HSB-lägenheter. Det uppskattas till över 600 miljarder kronor⁴⁰. Motsvarande gäller förstås även Riksbyggen och Riksförbundet Bostadsrätterna Sverige. Ett annat exempel är skogstillgångarna hos medlemmarna i skogsägarföreningarna.

Omfattande verksamheter och tillgångar är alltså knutna till och beroende av en ekonomisk förening. De ekonomiska föreningarnas och Kooperationens samhällsekonomiska betydelse är därför ännu större än vad denna rapport visar.

⁴⁰ HSB hållbarhetsredovisning 2019.

Ekonomiska föreningar, uppgifter enligt ÅR 2018

Företag	Nettoomsättning (tkr)	Antal anställda
ARLA	111 846 697	19 190
LANTMÄNNEN	43 962 000	9 940
KF OCH KONSUMENTFÖRENINGARNA	41 046 000	11 000
SÖDRA SKOGSÅGARNA EKONOMISK FÖRENING	24 230 000	3 122
OK-FÖRENINGARNA	12 113 110	1 688
HSB RIKSFÖRBUND OCH HSB-FÖRENINGARNA	8 200 000	3 448
RIKSBYGGEN EKONOMISK FÖRENING	7 737 482	3 020
SKOGSÅGARNA MELLANSKOG EKONOMISK FÖRENING	3 177 685	212
NORRA SKOGSÅGARNA EK. FÖR.	2 563 902	365
HUSBYGGNADSVAROR H.B.V. FÖRENING U.P.A.	2 504 625	35
FÖREN SV TONSÄTTARES INTERN MUSIKBYRÅ /STIM/	2 059 521	129
NORRMEJERIER EKONOMISK FÖRENING	1 956 709	563
SKOGSÅGARNA NORRSKOG EK. FÖR.	1 632 838	287
SYDGRÖNT EKONOMISK FÖRENING	1 601 165	114
SKÅNEMEJERIER EK FÖR	1 561 024	-
FALKÖPINGS MEJERI EKONOMISK FÖRENING	1 399 174	122
FONUS EKF OCH FONUS ÖST	1 076 944	769
GÖTEBORGS LASTBILCENTRAL EK FÖR, GLC	928 001	74
AKKAFAKT I SKÅNE EK FÖR	803 350	47
LANDSHYPOTEK, EK. FÖR.	798 952	189
ÖRNFRAKT EKONOMISK FÖRENING	798 799	48
SINFRA, SVENSK INKÖPSCENTRAL FÖR INFRASTRUKTUR EK FÖR	728 896	12
VARASLÄTTENS LAGERHUS EK.FÖR	711 763	33
TAXI GÖTEBORG EKONOMISK FÖRENING	695 695	69
VÄRMLANDSSCHAKT EKONOMISK FÖRENING	690 675	16
NÄRKEFRAKT EK. FÖR.	674 525	56
KRISTIANSTADSORTENS LAGERHUSFÖRENING EK FÖR	634 176	32
FLEXILAST EKONOMISK FÖRENING	583 002	49
TAXI TRAFIKFÖRENING U.P.A.	556 645	298
VALLBERGA LANTMÅN EK FÖR	550 688	40
SVENSKA ODLARLAGET EK.FÖR.	475 736	13
GÖTEBORGS FISKAUKTIONSFÖRENING, EK FÖR	447 487	15
GÖTEBORGSKOOPERATIVET FÖR INDEPENDENT LIVING, GIL EK. FÖR.	434 292	880
VÄXA SVERIGE EKONOMISK FÖRENING	399 231	325

Företag	Nettoomsättning (tkr)	Antal anställda
HML HAGA-MÖLNDAL LASTBILCENTRAL EK FÖR	398 432	23
BJÄRE KRAFT, EK FÖR	334 997	61
SVENSKA MÖTEN EKONOMISK FÖRENING	302 725	28
MELLANSVENSKA ODLARE EK. FÖR.	294 999	42
UPPLANDS ENERGI EKONOMISK FÖRENING	290 099	38
SVENSKA ARTISTERS OCH MUSIKERS INTRESSE- ORGANISATION (SAMI),EK.FÖR	277 031	74
VIRKESMÄTNINGSKONTROLL VMK EK. FÖR.	264 266	122
COPYSWEDE EK. FÖR.	239 010	18
ÖSTSCHAKT EK FÖRENING	228 786	9
1100 MARKETING EKONOMISK FÖRENING	226 759	0
BIOMETRIA EK. FÖR.	213 864	287
SÖDRA HALLANDS KRAFT EKONOMISK FÖRENING	213 749	44
BOO ENERGI, EKONOMISK FÖRENING	205 791	32
UPPLANDS SCHAKT EK FÖR	200 690	3
ÖSTRA BAGERIFÖRENINGEN I HALMSTAD EKONOMISK FÖRENING	182 362	169
KOMPIS ASSISTANS, EKONOMISK FÖRENING	181 830	321
MASKINRING SÖRMLAND EKONOMISK FÖRENING	176 549	6
GÅSENE MEJERIFÖRENING EKONOMISK FÖRENING	173 944	36
VÄSTFRAKT EK. FÖR.	157 342	26
SYDSCHAKT EK FÖR	153 259	11
U-SCHAKT EK FÖR	145 576	4
NÄTRAÄLVENS VIRKESFÖRSÄLJNINGSFÖRENING UPA	130 813	14
ALE EL EKONOMISK FÖRENING	129 441	31
GÖTENE ELFÖRENING EK. FÖR.	126 105	44
KVÄNUMSBYGDENS ENERGI EKONOMISK FÖRENING	124 501	19
KOOPERATIVET HAND I HAND EKONOMISK FÖRENING	114 662	170
FÖRENINGEN FOGDARÖD OMSORG, VÅRD & UTBILDNING UTAN PERSONLIGT ANSVAR	105 109	144
EKONOMISKA FÖRENINGEN FOLKETS HUS I SUNDSVALL	104 523	96
SKARABORGSASSISTANS EKONOMISK FÖRENING	100 817	187
SCR SVENSK CAMPING EKONOMISK FÖRENING	90 779	18
NOSSEBROORTENS ENERGI EK FÖRENING	87 443	35
KOOPERATIVET STUGKNUTEN EKONOMISK FÖRENING	84 457	245
VARBERGSORTENS ELKRAFT EK.FÖR.	82 404	24
UMEÅ FOLKETSHUSFÖRENING UPA	82 340	81

Företag	Nettoomsättning (tkr)	Antal anställda
SYDÖSTBAGERIERNA, EKONOMISK FÖRENING	79 829	47
MASKINRING SMÅLAND, EKONOMISK FÖRENING	78 143	3
RÖDEBY ELVERK EK.FÖR	77 808	9
RECIPO EKONOMISK FÖRENING	69 410	5
BERGENDAL MEETINGS, EKONOMISK FÖRENING	62 495	41
BRITTEDALS ELNÄT EKONOMISK FÖRENING	62 060	9
ÖSTRA GREVIE FOLKHÖGSKOLEFÖR UPA	61 686	58
BAMBI EKONOMISK FÖRENING	61 421	132
KALMAR-ÖLANDS TRÄDGÅRDSPRODUKTER EK.FÖREN	59 763	20
FOLKTEATERN I GÖTEBORG EK.FÖR.	59 690	60
KOOPERATIVET LILA EKONOMISK FÖRENING	58 522	104
LAST & GRÄV I SKARABORG EKONOMISK FÖRENING	56 622	2
JUKKASJÄRVI SOCKENS BELYSNINGSFÖREN UPA	54 504	6
STRÄNGNÄS MONTESSORISKOLA EKONOMISK FÖRENING	51 496	95
BYGGNADSFÖRENINGEN VI FÖRENADE EK FÖREN	49 608	12
BYGGNADSFÖRENINGEN FOLKETS-HUS EK FÖR I TROLLHÄT	48 374	32
BYGGNADSFÖRENINGEN FOLKETS HUS I GÖTEBORG U.P.A.	46 970	10
SOLIVIND EL EKONOMISK FÖRENING	46 179	0
SÖDERTÖRNS FRISKOLA EKONOMISK FÖRENING	45 654	51
KRAV EKONOMISK FÖRENING	44 845	25
PERSONALKOOPERATIVET INAGÅRDEN EK. FÖR.	44 825	84
SJU GÅRDAR EKONOMISK FÖRENING	43 755	0
VÄSTMANLANDS TOLKSERVICE EKONOMISK FÖRENING	41 554	13
RIKSFÖRBUNDET BOSTADSRÄTTERNA SVERIGE EKONOMISK FÖRENING	40 877	11
CARLBORGSÖNS GÅRD/ VÄSTANVIKS FOLKH.SKOLA EK FÖR	40 009	42
MASKINRINGEN MÄLARDALEN EKONOMISK FÖRENING	39 631	2
BÖSKOLANS FRISKOLA EK.FÖR.	39 449	48
BRUKARKOOPERATIVET I UMEÅ EK. FÖR.	39 185	71
KULLAVIKS MONTESSORISKOLA EKONOMISK FÖRENING	39 173	56
MELLERSTA SKÅNES KRAFT, EK FÖR	38 878	7
LUND INTERNATIONAL SCHOOL EK. FÖR.	38 629	42
SKÅNESEMIN EK FÖR	38 196	33

Ömsesidiga försäkringsbolag 2018

Företag	Antal anställda	Nettoomsättning (tkr)
Folksam	4 056	54 020 000
Alecta	367	48 184 000
Länsförsäkringsgruppen	6 700	41 942 000
Skandia	2 243	28 304 000
Dina Försäkringar	423	3 000 085
Patientförsäkringen LÖF	171	1 350 000
Bliwa Livförsäkring	127	1 097 209
PRI Pensionsgaranti	93	417 300
Sveland Djurförsäkringar	64	379 043

